

Verslag vergadering omwonenden project Windmolens
Datum: 20 februari 2018
Locatie: Sint-Jorisheem – Sint-Joris

Aanwezig jury:	De heer Dries Vanhooydonck, EDF Luminus De heer Toon Vandeweyer, EDF Luminus Mevrouw Gitte Heirman, EDF Luminus, De heer Robbert Poelman, EDF Luminus Mevrouw Cindy Vandormael, schepen milieu gemeente Alken De heer Marc Penxten, burgemeester gemeente Alken De heer André Vanhex, schepen ruimtelijke ordening gemeente Alken
verslag:	Anne Hermans, dienst woon- en leefomgeving, gemeentebestuur Alken Pieter Verbeemen, dienst woon- en leefomgeving, gemeentebestuur Alken

Welkom

Schepen van ruimtelijke ordening, de heer André Vanhex, heet iedereen welkom op deze infovergadering over het project inzake de aanvraag voor omgevingsvergunning voor het plaatsen van windturbines.

Er wordt melding gemaakt dat iedereen die binnen een straal van 1km van de plaats waar de windmolens worden voorzien, een uitnodiging heeft ontvangen voor deze infovergadering. Diegenen die hun naam hebben genoteerd zullen een verslag krijgen van deze vergadering alsook diegenen die zich verontschuldigd hebben. Het verslag wordt ook gepubliceerd op gemeentelijke website (www.alken.be).

Tijdens dit infomoment worden volgende punten toegelicht:

- 1) Welkom
- 2) Toelichting project door EDF Luminus
- 2) Per groep toelichting EDF Luminus met mogelijkheid tot stellen van vragen
- 3) Globale nabeschuiving van de gesprekken en toelichtingen per groep
- 4) Vragen

De schepen van ruimtelijke ordening, de heer André Vanhex, licht vervolgens even de aanvraag en de te volgen procedure toe voor dit project.

Het betreft een aanvraag voor omgevingsvergunning voor het plaatsen van 2 windturbines gesitueerd langs de N80 (Expresweg) tussen de Wolfstraat, N80 en de spoorweg. De aanvragers van dit project zijn EDF Luminus en de firma Windy, Wet en Sunny. Vroeger diende men afzonderlijk een stedenbouwkundige vergunning aan te vragen (bouwvergunning) en een milieuvergunning. Sedert de invoering van het omgevingsdecreet zijn deze twee vergunningen samengevoegd en dient er een omgevingsvergunning aangevraagd te worden die de beide aspecten inzake ruimtelijke ordening en milieu omvat. Een omgevingsvergunning is dus een toelating voor een vergunningsplichtig project dus een project onderworpen aan de vergunningsplicht inzake ruimtelijke ordening (stedenbouwkundige handelingen) en/of inzake milieu (exploitatie van ingedeeldeinrichtingen of activiteiten).

Het Omgevingsvergunningsdecreet en de uitvoeringsbesluiten leggen de procedures vast voor de omgevingsvergunning.

De bevoegdheid om te beslissen over een omgevingsvergunningsaanvraag kan bij het CBS, de deputatie of de Vlaamse Regering liggen. Voor dit project ligt de bevoegdheid om te beslissen bij de deputatie Limburg gezien de aanvraag een klasse 1 ingedeelde inrichting betreft alsook op de provinciale lijst staat van projecten die door de provincie dienen behandeld te worden. (Dit zijn de aanvragen die omwille van hun bovenlokaal belang of belangrijke impact op de omgeving op de lijst met de provinciale projecten werden geplaatst)

Het college van burgemeester en schepenen van Alken is bevoegd voor de organisatie van het openbaar onderzoek en dient een advies te formuleren over de aanvraag naar de deputatie Limburg.

Voor dit project dient de gewone procedure gevolgd te worden die steeds voorzien is van een openbaar onderzoek. De beslissingstermijn in eerste aanleg bedraagt 120 dagen. Het openbaar onderzoek voor dit project loopt van 29 januari 2018 t.e.m. 28 februari 2018. Binnen deze termijn dienen eventuele bezwaren overgemaakt te worden aan het college van burgemeester en schepenen van Alken (per aangetekende zending of af te geven op het gemeentehuis tegen ontvangstbewijs) en/of via het omgevingsloket (www.omgevingsloket.be)

Tegen een beslissing van de deputatie van de provincie Limburg, kan er in eerste aanleg in beroep gegaan worden bij de Vlaamse Regering. Eén van de voorwaarden om rechtsgeldig een beroepsprocedure op starten bij de Vlaamse Regering, is dat de beroepsschriftindiener ook een bezwaar heeft ingediend tijdens het openbaar onderzoek. Tegen de beslissing van de Vlaamse Regering kan in laatste aanleg in beroep gegaan worden bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Indien er in de toekomst nog vragen zijn over dit project kan er steeds contact opgenomen worden met de dienst woon- en leefomgeving van het gemeentebestuur Alken en/of de provincie Limburg.

2) Toelichting project door EDF Luminus, de heer Dries Vanhooydonck

Dries Vanderhooydonck vertegenwoordigt, samen met enkele collega's, het project van EDF Luminus in Alken. In 2017 werden er in België (op het vaste land) genoeg windmolens geplaatst om voor 210 MW aan energie te produceren. Dat komt overeen met een 50 tot 70 tal windmolens (afhankelijk van de productiesterkte per windmolen). Daarbovenop komen nog de windmolens die zijn geplaatst op zee.

Hernieuwbare Energie

In 2008 legde de Europese Raad de volgende ambitieuze 20-20-20 doelstellingen voor 2020 vast. Een van de voorwaarden is dat het aandeel van de hernieuwbare energiebronnen in het bruto energieverbruik minstens 20% bedragen. Voor België werd de grens op 13% gezet. Hoe kunnen we deze doelstellingen bereiken?

1. Energie putten uit zonlicht (bv zonnepanelen)
2. Energie putten uit windkracht (bv windmolens)
3. Energie putten uit biomassa (biomassacentrales)

Al deze vormen van hernieuwbare energie zijn door de overheid gesubsidieerd. De reden daarvoor is legio: zonder de subsidies is hernieuwbare energie te duur om te plaatsen en te exploiteren. Vanaf 2019 zullen de subsidies, specifiek voor windmolens, dalen.

De firma EDF Luminus heeft veel ervaring in het bouwen en exploiteren van windmolens. Ze is dan ook de grootste speler in België op het vlak van windenergie (1/3e van de windmolens zijn van Luminus). Omdat ze de windmolens zowel bouwt als exploiteert, heeft ze ook ervaring in het opvolgen van klachten. Ze doet dit trouwens volledig in eigen beheer.

Technologie staat niet stil

De technologie van windmolens is de laatste jaren enorm vooruit gegaan. De windmolens die in Sint-Joris gepland zijn, zijn zeer moderne windmolens.

De tendens de laatste jaren is dat de rotordiameter stelselmatig vergroot. De rotordiameter van de eerste generatie had een maximale diameter van 80 meter. Hierna werd het 126 meter tot 140 meter. Ter vergelijking kan gesteld worden dat één rotorblad ongeveer de lengte heeft van een kerktoren. Omdat deze technologie niet meer als nieuw moet worden beschouwd, zijn alle kinderziekten ook reeds uit de windmolens.

Locatiekeuze windmolens

De locatie van een windmolen kiezen is niet eenvoudig. Er moet met verschillende aspecten rekening gehouden worden. Bovendien moeten er heel wat adviezen gevraagd worden. Tenslotte moet er door de bouwheer-exploitant ook een kosten-baten analyse gemaakt worden. Als al deze factoren positief zijn, volgt de aanvraag van een omgevingsvergunning. Dit is het stadium waar de aanvraag in Sint-Joris nu zit: de aanvraag werd ingediend op het omgevingsloket op 22/12/2017 en het openbaar onderzoek voor deze aanvraag loopt tot en met 28 februari 2018.

EDF Luminus heeft een uitgebreide studie gedaan om te bepalen of de in de vergunningsaanvraag voorgestelde locatie wel een goede locatie is voor windmolens. Hoe werd dit gedaan?

De Vlaamse regering keurde op 25 april 2014 de omzendbrief "RO/2014/02 Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines" goed. Deze omzendbrief vermeldt als algemene richtlijn voor het inpassen van windturbines in het landschap, dat men zoveel mogelijk aansluiting dient te zoeken bij reeds bestaande grootschalige (lijn)infrastructuren, grote verticale elementen en andere constructies die reeds een impact hebben op het landschap. Als we dit toepassen op de voorgestelde locatie, zijn er drie lijninfrastructuren die het landschap doorsnijden:

1. N80
2. Spoorweg
3. Hoogspanningsleiding

De milieuwetgeving, ook gekend als de VLAREM, stelt de afstandsregels vast tot woningen, woongebieden en natuurgebieden (zie verder). Bovendien dient er ook rekening gehouden te worden met eventuele zendmasten en raderinfrastructuur van Defensie en de private luchtvaart.

Belangrijkste knelpunten bij windmolens in het algemeen

Bij windmolens kunnen in het algemeen drie verschillende knelpunten omschreven worden.

1. Geluidsimpact

De moderne generatie van windmolens zijn stiller geworden. Dit wordt veroorzaakt door betere isolatie van de gondel, maar ook door technologische aanpassingen zoals serrations (uilenvleugels).

De geluidsnormen op zich worden opgelegd door de VLAREM en verschillen per woning van de stedenbouwkundige bestemming. Bovendien zijn deze normen strenger tijdens de avond en de nacht. De windmolens in het voorliggende project zullen tijdens de avond en de nacht geremd worden zodat ze minder geluidshinder produceren.

2. Slagschaduwimpact

Slagschaduw kan heel storend zijn, zeker als je binnen geconcentreerd zit te werken. De overheid beseft dit ook. Daarom heeft ze binnen het VLAREM normen bepaald voor slagschaduwgevoelige objecten (woningen, kantoren, ...). De norm is op dit moment maximum 30 minuten slagschaduw per dag en maximum 8 uur slagschaduw per jaar. Indien de windmolen een overschrijding van de norm veroorzaakt, zal de windmolen automatisch stilgelegd worden. Concreet zullen alle woningen die gelegen zijn binnen de contour van het theoretisch meest nadelige slagschaduwmodel opgenomen worden in een computerprogramma dat er voor zorgt dat de wettelijke norm gehaald wordt per individuele woning.

3. Visuele impact

In tegenstelling tot de meeste milieueffecten, kan de visuele impact niet getoetst worden aan normen of referentiewaarden vastgelegd in het VLAREM. De visuele beoordeling is een puur subjectief gegeven. Om de hinder te beperken, wordt er gekozen voor een matte niet reflecterende en neutrale kleur van de windmolen.

3) Toelichting project in groep door EDF Luminus

Presentatie EDF Luminus

4) Nabeschouwing en vragen

De vragen die in de diverse groepen werden gesteld, worden overlopen:

1. Wat is het verband tussen de hoogte van een windturbine en het geproduceerd geluid?

De windmolens waren vroeger lager. Nu worden ze groter om een grotere rotordiameter mogelijk te maken. Het feit dat een windmolen hoger wordt, heeft zo goed als geen effect op het geluid. Het wordt niet luider, maar ook niet stiller. Om het geluidsniveau te bepalen, is de afstand tussen het productiepunt en het hoorpunt doorslaggevend.

2. Langs de N80 worden er in Sint-Truiden ook windturbines ontwikkeld. Wat is de stand van zaken daarvan? Zorgen deze windturbines, indien vergund, ook voor meer overlast?

De windturbines in Sint-Truiden zijn niet vergund wegens het feit dat de voorschriften van Ruimtelijk Uitvoeringsplan een ontwikkeling met windturbines niet toelaat. Naar overlast toe zijn in alle gevallen de geluids- en slagschaduwnormen conform de milieuwetgeving van toepassing. Dat wil zeggen dat, zelfs met een cumulatie van meerdere windturbines, de milieunormen strikt gerespecteerd moeten worden.

3. Hoe wordt de geproduceerde stroom van deze windturbines opgevangen?
Om de geproduceerde stroom van de windturbines op te vangen, is het noodzakelijk om nieuwe elektriciteitscabines te plaatsen.
4. Wat is het nut van een windturbine?
Het nut van een windturbine is dat België windturbines moet plaatsen om de voorwaarden gesteld door Europa in functie van de hernieuwbare energiedoelstellingen te halen. Indien we deze niet halen, zullen er boetes betaald moeten worden door de overheid.
5. Hoe wordt de slagschaduwberekening concreet uitgevoerd?
De slagschaduwberekening gaat uit van een worst-case-scenario. Dat wil zeggen dat de lijnen op de kaart de verst mogelijke punten van de slagschaduw weergeven. Wanneer de windturbine geplaatst is, dient deze slagschaduwberekening verder gespecificeerd te worden per woongelegenheden. Dit gebeurt door een landmeter. Hij zal bij elke woongelegenheden die binnen de theoretische zone ligt, een meetpunt moeten plaatsen. Dit wordt dan vergeleken met de meetpunten van de windturbine en de gegevens van de zonnstanden. Op basis van deze gegevens wordt de windturbine zo geprogrammeerd, dat de slagschaduwnormen conform VLAREM voor elke woongelegenheden binnen de theoretische zone gehaald wordt.
6. Hoe breed is de mast van een windturbine?
De mastbreedte is afhankelijk van het materiaal en het type van de windturbine van de windturbine. Een metalen windturbine kan een mast hebben van minimum 6 meter breed, terwijl een betonnen windturbine een mast kan hebben van maximaal 10 meter breed.
7. Wat zijn de gevolgen van een blikseminslag op de windturbine?
Een windturbine is beveiligd tegen blikseminslag. In de windturbine zit een systeem verwerkt van bliksemafleiders die bij een directe blikseminslag de piekstroom doorsluizen door middel van een aarding naar de ondergrond. Hierdoor blijft de windmolen beschermd tegen eventuele schade.
8. Mijn zoon is hypergevoelig voor geluid. Welk effect heeft de windturbine op mijn zoon? Hij hoort de trein zelfs voorbij rijden wanneer hij in huis zit. Het heeft lang geduurd voor hij hier gewend aan werd.
Een windturbine geeft een constant geluid. Dit wordt vooral 's nachts versterkt door de afwezigheid van omgevingsgeluid. 's Nachts draait de windturbine constant omdat er geen rekening gehouden moet worden met de mogelijke effecten van slagschaduw. Het is onmogelijk om op dit moment de effecten in te schatten op hypergevoeligheid voor geluid. Wat Luminus wel kan doen, is per individueel huis een berekening maken van de geluidshinder.
9. Tijdens de avond en de nacht geldt er een geluidsnorm van 39 dB(A) ter hoogte van de woningen. Hoe wordt dit gemeten?
De geluidsmetingen worden gedaan buiten aan de woning, op vier meter hoogte (ter hoogte van een slaapkamer) en op 3 meter van de gevel van de woning. Bovendien moet een windturbine aan maximaal vermogen draaien bij een dergelijke geluidsmeting. Deze metingen worden steeds bemand uitgevoerd en er moeten metingen gebeuren in alle windrichtingen.

10. Wordt er bij de geluidsstudie rekening gehouden met een hoger geluidsniveau bij problemen met een windturbine (zoals bijvoorbeeld een slecht geoliede machine of een beschadigd tandwiel)?

Een dergelijke dure machine wordt door Luminus dag en nacht opgevolgd in een controlekamer. De machine is ook uitgerust met heel wat sensoren waardoor er snel geweten is wanneer er problemen zijn. Er worden zo snel mogelijk techniekers ter plaatse gestuurd om de situatie te beoordelen. Indien de situatie als schadelijk voor de omgeving of de windturbine wordt beschouwd, gaat de windmolen geremd worden zodat de schade niet kan verergeren. De herstelling van de windmolen wordt zo snel mogelijk uitgevoerd.

11. Wat is het nut van subsidies voor een windturbine?

De subsidies maken het mogelijk dat dergelijke projecten uitgevoerd kunnen worden. De vergelijking met de subsidies voor zonnepanelen dringt zich op: in eerste fase waren er hogere subsidies die stelselmatig afgebouwd werden. Deze subsidies hebben er voor gezorgd dat er in België een hele industrie is ontstaan rond zonnepanelen. Deze industrie stelt ook mensen te werk. Tenslotte wordt er verwezen naar het antwoord op vraag 3.

12. Voor de toenmalige erg hoge subsidies bij zonnepanelen moeten de burgers nu extra belastingen betalen. Moeten we dit scenario ook vrezen bij windturbines?

De subsidies voor windturbines zijn slimmer aangepakt door de overheid. Er is immers een continue wisselwerking tussen de kostprijs van een project, de verwachte opbrengst van het project (stroomprijs) en de subsidies die voor het project worden vrijgemaakt. Hoe hoger de stroomprijs, hoe lager de subsidie.

13. Zijn er vergoedingen voorzien voor de mensen die de lasten van de windturbine moeten dragen?

Neen, er wordt strikt gehouden aan de milieunormen waardoor de overlast als aanvaardbaar wordt beschouwd.

14. Waarom krijgen de mensen van Sint-Joris nog meer last dan ze nu al hebben met de N80 en de spoorweg?

De Vlaamse Overheid legt op om windturbines zoveel mogelijk te laten aansluiten bij bestaande lijninfrastructuren zoals de N80, de spoorweg en aanwezige hoogspanningsleidingen. Door de voorwaarden die door de milieuwetgeving worden opgelegd, is een inplanting in meer open gebied (zoals het Park Midden Limburg) niet mogelijk.

15. Waarom staan er geen windturbines rond Brussel?

Rond Brussel mogen geen windturbines ontwikkeld worden omdat deze als storend worden beschouwd voor het luchtverkeer (radar, ...).

16. Is het mogelijk om te participeren in het project?

Luminus biedt via zijn coöperatieve "Windtogether" een participatiemogelijkheid aan maximum 24 aandelen per persoon aan 125 euro per aandeel. Er wordt een rendement beloofd van gemiddeld 4,4%.

17. We spreken over zowel zonne-energie en windenergie. Waarom worden er niet meer ontwikkelingen gedaan in getijdenenergie?

In eerste fase denkt Luminus dat het een en/verhaal zal zijn om de beoogde

Europese doelstellingen te halen in functie van hernieuwbare energie. Er is verder onderzoek nodig om de efficiëntie van getijdenenergie te verhogen. Bovendien is het technisch zeker niet overal mogelijk op dit moment. Tenslotte moet een energieproducent er over waken dat de nodige kosten van het onderhoud van een centrale gedekt zijn door de opbrengsten ervan.

18. Hoe lang is de levensduur van een windturbine?

De levensduur van een windturbine is moeilijk in te schatten. Op dit moment geven de ontwikkelaars van windturbines, onder voorbehoud van goed onderhoud, een garantie van 20 jaar. Een levensduur van 30 jaar is waarschijnlijk ook mogelijk; we weten het op dit moment gewoon niet.

5) Afsluiting

Afsluiting van de informatievergadering en dankwoord door schepen Vanhex.
